

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 15Co/15/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1616210513
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Hajdínová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1616210513.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Hajdínovej a členov senátu JUDr. Evy Mészárosovej a JUDr. Silvie Walterovej, v právnej veci žalobkyne: C. Č. Y. N. Y. A. M. Y. O. H. Á. , U. N. X.X.XXXX, F. R. L. Č.. XXX, zastúpená RIEDL advokátska kancelária s. r. o., Prešov, Slovenská č. 46, IČO: 54 359 490, za ktorú koná JUDr. Ladislav Riedl, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Bratislava, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, o zaplatenie 222,13 € s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 20. septembra 2019, č. k. 27 C 356/2016-62, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok Okresného súdu Malacky zo dňa 20. septembra 2019, č. k. 27 C 356/2016-62, vo výroku I. p o t v r d z u j e a vo výroku II. m e n í tak, že žalobkyni p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.
- II. Žalobkyni p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1.1. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 20.9.2019, č. k. 27 C 356/2016-62, vyhovel žalobe žalobkyne a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť sumu 222,13 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 222,13 € od 2.3.2018 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania rozhodol tak, že žalobkyni priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodnutie odôvodnil po právnej stránke ustanoveniami § 52 ods. 1, 3 a 4, § 53 ods. 1, 5, § 3 ods. 1, § 39, § 39a, § 41, § 457, § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), d), § 13 ods. 1, 2, 3 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch“). Po vecnej stránke rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil tým, že žalobkyňa sa predmetnou žalobou domáhala, aby súd uložil žalovanému povinnosť vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 222,13 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 222,13 € od druhého dňa po doručení žaloby žalovanému do zaplatenia a zaplatiť trovy konania. Žalobu odôvodnila tým, že dňa 2.11.2015 uzavrela so žalovaným Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, ktorej predmetom bolo poskytnutie sumy 1.100,- € žalobkyni zo strany žalovaného. Dňa 15.11.2015 od tejto zmluvy v zákonnej 14-dňovej lehote odstúpila a toto oznámenie žalovanému zaslala 16.11.2015. Odstúpením od zmluvy sa táto zrušila a veriteľovi vzniklo právo na vrátenie istiny spolu s úrokom z tejto istiny odo dňa, keď sa spotrebiteľský úver začal čerpať, až do dňa splatenia istiny podľa § 13 ods. 3 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Túto odplatu žalobkyňa žalovanému aj zaplatila, a to v sume 1.207,13 € (1.110,- € + úrok 68,36 % p.a. za 52 dní, t.j. 107,13 €). Následne ju žalovaný žiadal doplatiť 313,54 €, z čoho žalobkyňa uhradila 115,- €. Spolu teda žalovanému z titulu úveru zaplatila 1.322,13 €. Ročná úroková sadzba 68,36 % uvedená v zmluve preukazuje, že v danom prípade ide o zjavnú

úžeru. Priemerná úroková miera z nových obchodov - spotrebiteľských úverov, prezentovaná NBS, bola v rozhodnom období uzavretia zmluvy 6,42 % p.a. (obdobie 11/15, splatnosť do 1 roka). Poukázala v tejto súvislosti na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 26/2011, zo dňa 26.4.2012: „Pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom.“ ...“Nepriemeranou, a preto odporujúcou dobým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek.“ Je zrejmé, že úroková sadzba uvedená v predmetnej zmluve presahuje priemer na trhu 10-násobne, čo nezodpovedá zákonom vyžadovanému prístupu dodávateľa k spotrebiteľovi s odbornou starostlivosťou a konania v súlade s dobrými mravmi. V prípade absolútnej neplatnosti právneho úkonu - zmluvy podľa Občianskeho zákonníka, sa teda nepostupuje podľa vyššie uvedeného § 13 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ale podľa § 457 Občianskeho zákonníka, teda ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal. Žalovaný teda nemá právo na žiadnu odplatu k poskytnutej istine, ale iba na istinu samotnú. Preto na jeho strane došlo k bezdôvodnému obohateniu vo výške 222,13 €.

1.2. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť a zaviazal žalobkyňu na úhradu trov konania. Uviedol, že so žalobkyňou uzatvorili dňa 2.11.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, ktorou veriteľ poskytol dlžníkovi sumu vo výške 1.100,- €, ktorú sa dlžník zaviazal vrátiť navýšenú o príslušný poplatok vo výške 1.060,- €. Zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch považuje zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov v prípade, ak dôjde k naplneniu § 11 ods. 1. Nakoľko nedošlo k naplneniu dôvodov, nemožno zmluvu o spotrebiteľskom úvere považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov je jasne uvedená priamo na prednej strane zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Žalobca nesie dôkazné bremeno a jeho úlohou je preukázať, v čom spočíva nesprávne uvádzanie RPMN, nakoľko RPMN neabsentuje, a teda bol by to jediný dôvod, prečo by bolo možné vyhlásiť zmluvu o spotrebiteľskom úvere za bezúročnú a bez poplatkov. Výška RPMN je vypočítaná v zmysle prílohy č. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, podľa vzorca platného a účinného v čase uzatvorenia zmluvy s uvedenými vstupnými údajmi, ktoré sú uvedené na zmluve. Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Podľa § 1a ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Nariadenie definuje odplatu ako úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov, alebo vyžadované pri poskytovaní peňažných prostriedkov. Podľa žalovaného úrok nie je odplatom pri poskytnutí peňažných prostriedkov, ale je odplatom, ktorá sa platí pri užívaní alebo v súvislosti s vrátením peňažných prostriedkov. V prípade úroku ide o plnenie, ktoré je dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy, ale nie je spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov z dôvodu, že je spojené s užívaním a vrátením peňažných prostriedkov a úrok nie je ani vyžadovaný pri poskytnutí peňažných prostriedkov, ale až po poskytnutí peňažných prostriedkov. V zmluve o spotrebiteľskom úvere je odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov vo výške 308,- €, čo predstavuje RPMN vo výške 28,00 %. V zmluve o úvere spotrebiteľ zobral na vedomie, že výška priemernej hodnoty ročnej RPMN na poskytnutý spotrebiteľský úver platnej ku dňu podpísania tejto zmluvy o spotrebiteľskom úvere je 24,67 %. Z vyššie uvedeného jednoznačne vyplýva, že výška odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov je v súlade s nariadením a neprevýšila dvojnásobok priemerných hodnôt RPMN, ako aj uvedenie priemernej ročnej RPMN. Žalobca v prípade, že po podpise zmluvy o spotrebiteľskom úvere nadobudol pocit, že podpísal nevýhodnú zmluvu alebo že odplata, úrok či ročná percentuálna miera nákladov je vysoká, mal právo odstúpiť od zmluvy bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní odo dňa uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Uvedené právo žalobca nevyužil, z čoho jednoznačne vyplýva, že súhlasil s obsahom zmluvy o spotrebiteľskom úvere a so všetkými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru.

1.3. Žalobkyňa vo vyjadrení poukázala na to, že vyjadrenie žalovaného sa venuje skutočnostiam, ktoré v žalobe nie sú napádané a vychádza z mylného skutkového stavu. Žalobkyňa tvrdí, že ročný úrok 68,36 % je úžerou a to, že je RPMN podľa zmluvy vo výške 28 % je v tomto prípade irelevantné, nakoľko RPMN vyjadruje navýšenie úveru za rok celkovo, teda úroky aj poplatky spolu. Ako sa do hodnoty 28 % dokáže vtesnať 68 %, už musí vysvetliť veriteľ. Preto je RPMN vypočítaná nesprávne. Uviedla, že tvrdenie žalovaného, že mala od zmluvy odstúpiť znamená, že zrejme nevie, ku ktorej žalobe sa vyjadruje, pretože od zmluvy naozaj odstúpila.

1.4. Súd vykonaným dokazovaním zistil, že žalobkyňa so žalovaným uzavreli dňa 2.11.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Žalovaný sa v zmysle zmluvy zaviazal žalobkyni poskytnúť úver v sume 1.100,- €. Žalobkyňa sa zaviazala úver vrátiť spolu s odplatom pri poskytnutí finančných prostriedkov a úrokom spojeným so spotrebiteľským úverom, čo predstavuje sumu 1.060,- €, t.j. celkovo sa žalobkyňa zaviazala zaplatiť čiastku 2.160,- €. Celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom boli tvorené súčtom úroku vo výške 68,36 % ročne z poskytnutého úveru, čo predstavovalo sumu 752,- € a odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov vo výške 308,- €. Žalobkyňa ako spotrebiteľka sa zaviazala celkovú sumu 2.160,- € vrátiť do 2.11.2016. RPMN bola v zmluve určená vo výške 28 %. Priemerná RPMN vo výške 24,67 %. Listom zo dňa 15.11.2015 žalobkyňa oznámila žalovanému, že od zmluvy o spotrebiteľskom úvere odstupuje podľa bodu 15. Všeobecných podmienok, ktorý zaslala žalovanému dňa 16.11.2015. Listom zo dňa 5.1.2016 žalovaný oznámil žalobkyni, že dňa 23.12.2015 douhradila sumu vo výške 1.207,13 € a je povinná pri predčasnom splatení úveru uhradiť ešte zvyšok alikvotnej čiastky vo výške 313,54 € a následne bude jej zmluva považovaná za vysporiadanú. Z výpisu o úhradách súd zistil, že žalobkyňa uhradila žalovanému dňa 23.12.2015 sumu 1.207,13 € a dňa 19.1.2016 sumu 115,- €, teda celkovo uhradila titulom úveru sumu 1.322,13 €.

1.5. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je typickou spotrebiteľskou zmluvou. Základnou črtou typizovaných spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Právny vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným túto charakteristiku spĺňa, pretože zmluva bola vyhotovená ako formulár a jej súčasťou boli bez akýchkoľvek pochybností zmluvné podmienky, ktoré žalobkyňa nemohla ovplyvniť, nakoľko boli pripravené už vopred, pre veľký počet spotrebiteľov. Je pritom nepochybné, že žalovaný pri uzavieraní zmluvy vystupoval v rámci výkonu svojej podnikateľskej činnosti a žalobkyňa v čase uzavretia zmluvy nekonala v súvislosti s výkonom svojej podnikateľskej alebo inej obchodnej činnosti, zmluvu podpísala ako fyzická osoba za účelom priamej osobnej spotreby pre seba, resp. pre príslušníkov svojej domácnosti. Súd preto zmluvu vyhodnotil ako spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nakoľko ide o štandardnú formulárovú zmluvu, uzavretú medzi žalovaným - veriteľom ako dodávateľom a žalobkyňou - dlžníkom ako spotrebiteľom. Predmetná zmluva je zároveň zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 2 písm. a), b), d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Súd prvej inštancie považoval zmluvu medzi stranami sporu za platne dojednanú. Rovnako vyhodnotil odstúpenie žalobkyne od danej zmluvy ako platné, vykonané v súlade s § 13 zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalobkyňa bola teda v prípade odstúpenia od zmluvy zaviazaná poskytnuté peňažné prostriedky (istinu) žalovanému vrátiť podľa § 13 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, čo aj urobila. Súd prvej inštancie preskúmaním výšky dohodnutého úroku v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere mal za to, že je neprimerane vysoký. Podľa úrokových mier z nových úverov zverejnených NBS predstavoval priemerný úrok pri spotrebiteľských úveroch do 1 roka (zmluva medzi stranami bola dojednaná tak, že žalobkyňa sa zaviazala vrátiť úver do 12 mesiacov od jej uzavretia) v mesiaci november 2015 výšku 6,42 %. Úroková sadzba v zmluve bola určená vo výške 68,36 %. Z uvedeného je zrejmé, že dohodnutá úroková sadzba vo výške 68,36 % predstavuje viac ako 10-násobok priemernej úrokovej miery úverov zverejnených NBS. Je zrejmé, že úvery poskytované nebankovými subjektami nemôžu byť úročené rovnakými sadzbami ako bankové úvery. S ohľadom na vyššie podnikateľské riziko je prípustné, aby úroky nebankových spoločností boli vyššie ako úroky bankových úverov, nie je však prípustné, aby tieto úvery obsahovali až 10-násobne vyššiu úrokovú sadzbu oproti bežným bankovým úverom. Podľa judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. sp. zn. 5 Cdo 26/2011) pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník poskytoval veriteľovi

neprimerané až úžernícke úroky. Úrokovú sadzbu 68,36 % považoval súd prvej inštancie za neprijateľnú. Takto vysoká úroková sadzba nie je odôvodnená ani žiadnymi osobitnými dôvodmi kreditného rizika dlžníka, ani hospodárskou alebo inou situáciou v slovenskej ekonomike. Vzhľadom na to súd dospel k záveru, že dohoda o takejto úrokovej sadzbe je právnym úkonom, ktorý sa prieči dobrým mravom, v dôsledku čoho je podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatná. Toto neplatné dojednanie ale podľa názoru súdu nespôsobuje absolútnu neplatnosť zmluvy ako celku, ako to tvrdila žalobkyňa. Dôsledkom neplatnosti dojednania o úrokovej sadzbe je však úplná absencia akejkoľvek úrokovej sadzby v zmluve. Neplatnosť dohody o úrokovej sadzbe v úverovej zmluve tak mala za následok, že žalovaný nemôže v prípade odstúpenia od zmluvy žalobkyňou požadovať úrok z istiny, ktorý sa vypočíta na základe dohodnutej úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru v zmysle § 13 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Žalovaný tak má v prípade odstúpenia od zmluvy nárok len na vrátenie istiny (reálne poskytnutej pôžičky) v sume 1.100,- €. Žalobkyňa však žalovanému uhradila, ako vyplýva z výpisu o úhradách, spolu sumu 1.322,13 €. Súd preto žalovaného zaviazal na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 222,13 €. Keďže sa žalovaný dostal do omeškania s vrátením bezdôvodného obohatenia, vzniklo žalobkyni právo požadovať aj úroky z omeškania. Úroky z omeškania priznal súd žalobkyni tak, ako si ich uplatnila, t.j. vo výške 5 % p.a. od druhého dňa po doručení žaloby žalovanému (3.11.2013) do zaplatenia, nakoľko žalovaný dňom 3.11.2013 bezpochyby v omeškaní bol. 1.6. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 C.s.p. a plne procesne úspešnej žalobkyni priznal plnú náhradu trov konania.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, v celom jeho rozsahu, podal odvolanie žalovaný dôvodiac, že v predmetnom sporovom konaní došlo k vade uvedenej v § 365 ods. 1 písm. f) C.s.p., keď súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a k vade uvedenej v § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p., keďže rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch považuje zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov v prípade, ak dôjde k naplneniu § 11 ods. 1. Nakoľko nedošlo k naplneniu dôvodov uvedených v § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, nemožno zmluvu o spotrebiteľskom úvere považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Žalobkyňa ako dlžník so žalovaným ako veriteľom uzatvorili dňa 2.11.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXX, ktorou veriteľ poskytol dlžníkovi sumu vo výške 1.100,- €, ktorú sa dlžník zaviazal vrátiť navýšenú o príslušný poplatok vo výške 1.060,- €. V zmluve o úvere č. XXXXXXXXX na prednej strane je uvedené nasledovné: „Spotrebiteľ sa zaväzuje zaplatiť celkovú čiastku 2.160 EUR, ak nie je dohodnuté inak do 02.11.2016 na účet veriteľa špecifikovaný vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo v hotovosti mandatárovi.“ Vzhľadom na uvedené sa zmluvné strany dohodli, že doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľskej zmluvy nastane dňa 2.11.2016. Dlžník sa zmluvou o spotrebiteľskom úvere zaviazal k úhrade jednej splátky vo výške 2.160,- € s termínom splatnosti dňa 2.11.2016. V danej súvislosti žalovaný poukázal aj na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/2015 Home Credit Slovakia, a.s., proti Kláre Bíroovej, v ktorom Súdny dvor Európskej únie uviedol: „že článok 10 ods. 2 písm. h) a i) Smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s čl. 22 ods. 1 Smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave.“ Odvolateľ poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach č.k. 5 Co 375/2017-86, zo dňa 22.3.2018. Ďalej uviedol, že druh spotrebiteľského úveru a predpoklady použité na výpočet RPMN boli uvedené v prílohe Štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť zmluvy o úvere. Žalobca nesie dôkazné bremeno a jeho úlohou je preukázať, v čom spočíva nesprávne uvádzanie RPMN, keďže RPMN neabsentuje a teda bol by to jediný dôvod, prečo by bolo možné vyhlásiť zmluvu o spotrebiteľskom úvere za bezúročnú a bez poplatkov. Výška RPMN je vypočítaná v zmysle prílohy č. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca platného a účinného v čase uzatvorenia zmluvy s uvedenými vstupnými údajmi, ktoré sú uvedené na zmluve. Odvolateľ ďalej dôvodil, že tvrdenia žalobkyne o absencii údajov o finančnom agentovi považuje za nedôvodné. Na prednej strane zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú zrozumiteľne, určito a jasne uvedené údaje o finančnom agentovi s uvedením mena, priezviska, miesta podnikania a číslom, pod ktorým je vedený v zozname finančných agentov NBS. Zmluva tak spĺňa všetky náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch, a preto nie je možné posudzovať zmluvu o úvere za bezúročnú a bez poplatkov. Poukázal aj na aktuálny záver rozhodovacej praxe, podľa ktorého u nebankových subjektov nemožno obvyklú výšku úroku odvodzovať od výšky úroku požadovaného bankami. Podľa Vrchného súdu v Prahe je u nebankových subjektov

potrebné postupovať inak. V týchto prípadoch sú kedykoľvek poskytované pôžičky alebo úvery osobám, ktoré by pôžičku či úver od banky nedostali pre isté riziko spojené s osobou dlžníka. Je nutné vziať do úvahy, že v prípade týchto peňažných prostriedkov je požadované v porovnaní s bankami menšie zabezpečenie a požiadavky klientov sú vybavované omnoho pružnejšie ako tomu byva u konzervatívnejších bánk, čo je ale vzhľadom na ich zameranie pochopiteľné. Preto je logické, že s ohľadom na výrazne vyššie podnikateľské riziko sú úroky požadované týmito nebankovými veriteľmi tiež vyššie ako obvyklé bankové úroky. Pre zistenie obvyklého úroku pre tento typ pôžičky je nutné zistiť, aká výška úrokov bola požadovaná obdobnými podnikateľskými subjektami v prípade zmlúv o krátkodobej pôžičke a úvere v určitom období (Rozhodnutie Vrchného súdu v Prahe, sp. zn. 12 Cmo 95/2005, publikované v Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník I. § 1 až 459. Komentář. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2009, s. 67-68; pričom treba zdôrazniť, že ide o najuznávanejší komentár v Českej republike, ktorého autormi sú sudcovia Najvyššieho súdu Českej republiky). Ak teda žalobkyňa namietala výšku odplaty za poskytnutie a vrátenie peňažných prostriedkov, znáša v tomto smere dôkazné bremeno a musí preukázať, že v čase a mieste uzavretia zmluvy išlo o odplatu, ktorá výrazne (podstatne) vybočovala z trhového priemeru odplát poskytovaných inými subjektami poskytujúcimi financovanie z vlastných zdrojov (tak ako žalovaný). Podľa odvolateľa je zrejmé, že slovenské právo a slovenský zákonodarca poplatok za spracovanie zmluvy nielenže pripúšťa, ale aj výslovne uvádza. Čo sa týka poplatku za poskytnutie úver, ten nie je podľa žalovaného neprimerane vysoký vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný je nebankovým subjektom, ktorého riziko podnikania, ako aj podnikateľské náklady sú rozdielne - vyššie oproti bankám. Pokiaľ ide o samotnú výšku príslušného poplatku, tento v čase uzatvorenia zmluvy o úvere dlžníkovi vyhovoval, keďže nič voči jeho výške nenamietal, zmluvu o úvere uzatvoril a peňažné prostriedky od žalovaného prostredníctvom obchodného zástupcu prevzal. Teda bolo na dobrovoľnom rozhodnutí dlžníka, či na dané podmienky úverovej zmluvy pristúpi alebo nie. Odvolateľ dôvodil, že žalobkyňa v prípade, že po podpise zmluvy o úvere nadobudla pocit, že podpísala nevýhodnú zmluvu alebo že odplata, úrok, či ročná percentuálna miera nákladov je vysoká, mala právo odstúpiť od zmluvy bez uvedenia dôvodu v lehote 14 kalendárnych dní odo dňa uzavretia zmluvy o úvere. Žalovaná v stanovenej lehote od zmluvy neodstúpila, z čoho jednoznačne vyplýva, že súhlasila s obsahom zmluvy o spotrebiteľskom úvere a so všetkými podmienkami poskytnutia úveru. K tvrdeniam žalobkyne, týkajúcim sa konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru odvolateľ poukázal na rozsudok Súdného dvora zo dňa 9.11.2016 C - 42/15 a jeho závery súvisiace s výkladom čl. 10 ods. 1 a 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008, o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, v spojení s článkom 3 písm. m) tejto smernice, článku 10 ods. 2 písm. h) a i) a článku 23 citovanej smernice. K otázke bezdôvodného obohatenia odvolateľ uviedol, že v zmluve o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobkyňa plnila na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, predmetná zmluva o úvere nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol (nakoľko v stanovenej lehote 14 kalendárnych dní nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov. Odvolateľ odmietol, že by z jeho strany došlo k bezdôvodnému obohateniu. Odvolaciemu súdu navrhol, aby rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil v celom rozsahu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že žalovaný prednáša argumenty s vecou nesúvisiace, preto sa ani nemá k čomu vyjadriť.

5. Žalovaný nedoručil do spisu žiadne ďalšie vyjadrenie.

6. Odvolací súd preskúmal vec, súc pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania [§ 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z.z. účinný od 1.7.2016), ďalej len C.s.p.], túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem; § 385 ods. 1 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nemožno priznať úspech. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 27. apríla 2022; o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu upovedomené zákonným spôsobom (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 C.s.p.). Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. potvrdil (§ 387 ods. 1, ods. 2, ods. 3 C.s.p.) a keďže sa stotožňuje s dôvodmi rozsudku ako správnymi, rozsudok odvolacieho súdu už ďalšie dôvody

neobsahuje. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd ale považuje za potrebné uviesť ešte nasledovné.

7.1. Žalobkyňa sa predmetným žalobným návrhom voči žalovanému domáha zaplatenia sumy 222,13 € titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Dôvodila, že so žalovaným uzatvorila zmluvu, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 1.100,- €. Zmluvu považovala za spotrebiteľskú, podliehajúcu režimu zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Od zmluvy odstúpila dňa 15.11.2015, predmetné oznámenie zaslala žalovanému dňa 16.11.2015. Odstúpením došlo k zrušeniu zmluvy, veriteľovi vzniklo právo na vrátenie istiny spolu s úrokom z istiny odo dňa, keď sa začal úver čerpať až do dňa splatenia istiny, ktorú sumu žalovanému uhradila. Ročnú úrokovú sadzbu podľa zmluvy vo výške 68,36 % považovala za úžeru a dojednanie o nej za neplatné podľa § 39a Občianskeho zákonníka. Žalovanej sumy sa domáhala titulom bezdôvodného obohatenia.

7.2. V danom spore vykonal súd prvej inštancie všetko navrhované dokazovanie, ktoré bolo potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností významných pre posúdenie dôvodnosti podanej žaloby, zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade s § 191 C.s.p. dospel k správnym skutkovým záverom a na ich základe následne vyvodil aj správny právny záver, keď na prejednávany prípad použil ustanovenia § 52 ods. 1, 3 a 4, § 53 ods. 1, 5, § 3 ods. 1, § 39, § 39a, § 41, § 457, § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), d), § 13 ods. 1, 2, 3 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a zmluvu o úvere, uzatvorenú medzi žalobkyňou a žalovaným posúdil ako zmluvu spotrebiteľskú. K rovnako správne záveru dospel súd prvej inštancie, keď konštatoval, že dohoda o úrokovej sadzbe vo výške 68,36 % je právnym úkonom, ktorý sa prieči dobrým mravom, v dôsledku čoho je podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatná. Z uvedeného, podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie vyvodil správny záver, že absencia platnej dohody o úrokovej sadzbe v zmluve mala za následok, že žalovaný nemôže v prípade odstúpenia od zmluvy žalobkyňou požadovať úrok z istiny, ktorý sa vypočíta na základe dohodnutej úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru v zmysle § 13 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ale má v prípade odstúpenia od zmluvy nárok len na vrátenie istiny (reálne poskytnutej pôžičky) v sume 1.100,- €. Svoje zistenia a závery, pre ktoré žalobe vyhovel, súd prvej inštancie aj riadne odôvodnil, pričom sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, podstatnými pre právne posúdenie veci, ako aj so všetkými relevantnými argumentmi sporových strán súvisiacimi s predmetom konania.

7.3. Odvolací súd poukazuje na to, že žalovaný v odvolaní namietal skutočnosti, ktoré neboli predmetom skúmania v konaní pred súdom prvej inštancie, ako na to vo svojom vyjadrení k odvolaniu poukázala aj žalobkyňa. Uvedené skutočnosti preto ani nemohli byť predmetom odvolacieho prieskumu zo strany odvolacieho súdu.

7.4. K otázke výšky dohodnutého úroku odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie zistil, že úrok vo výške 68,36 %, dohodnutý medzi stranami v zmluve zo dňa 2.11.2015, podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, keď podľa priemerných úrokov obchodných bánk bola v mesiaci november 2015 pri spotrebiteľskom úvere pre domácnosti na obdobie do 1 roka vo výške 6,42 % a z tohto zistenia vyvodil správny záver o neplatnosti takéhoto dojednania pre rozpor s dobrými mravmi. S týmto názorom súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožnil, keď dojednaný úrok 68,36 % presahuje vyššie uvedené limity úrokových sadzieb uplatňovaných bankami, a to viac ako 10-násobne. Dohodnuté úroky sú odplatom za užívanie požičanej sumy, nemajú zabezpečovaciu funkciu a na to, že ich výška je v rozpore s dobrými mravmi nemá vplyv, že táto bola dohodnutá. Ako správne dôvodil súd prvej inštancie, v súlade s dobrými mravmi je taká výška úrokov, ktorá predstavuje primeranú výšku odplaty (odmeny) za užívanie požičanej sumy, teda ňou dôjde k zhodnoteniu požičaných peňažných prostriedkov bežným (obvyklým) spôsobom. Súd prvej inštancie teda správne konštatoval, že dohoda o takejto úrokovej sadzbe (odmene) sa prieči dobrým mravom, v dôsledku čoho je podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatná. Zároveň správne uzavrel, že dôsledkom neplatnosti dojednania o úroku je úplná absencia akejkoľvek úrokovej sadzby v zmluve. Odvolací súd dopĺňa, že hoci žalovaný v danom prípade je nebankovým subjektom, dojednanie úrokov nemôže výrazne prekračovať úrokové sadzby oproti bankovým subjektom. Vzhľadom na neplatnosť dojednania o úrokovej sadzbe a platné odstúpenie žalobkyne od zmluvy o úvere v zákonom stanovenej lehote, má žalovaný nárok len na vrátenie reálne poskytnutej sumy 1.100,- €.

8. Odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku o náhrade trov konania a priznal úspešnej žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, keďže súd prvej inštancie nepostupoval dôsledne podľa právnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 262 ods. 1 C.s.p. Podľa uvedeného ustanovenia súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, rozhodne najprv o nároku na náhradu trov konania a až po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, rozhodne o výške

náhrady trov konania (§ 262 ods. 2 C.s.p.). Výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým tento priznal žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100 %, tak nebol v súlade s uvedenou právnou úpravou.

9. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. I, § 255 ods. 1, v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. Žalobkyni, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech, priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

10. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.5.2011; § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).